

Forn de calç del Manou

La Torre de Claramunt

Ubicació

Comarca:	Anoia
Lloc/Adreça:	Coll de Mata (08789 La Torre de Claramunt)
Emplaçament	Crta. C-244, al km. 13, al Coll de Mata, passat els forns de Cal Tino, pel camí de la dreta.
Alçada:	454
Coordenades:	
Latitud:	41.51233
Longitud:	1.66501
UTM Est (X):	388598
UTM Nord (Y):	4596493

Classificació

Número de fitxa	08286-20
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Contemporani Popular
Segle	XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	La vegetació de l'entorn amenaça amb cobrir tot el conjunt.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08286A00800007
Autoria de la fitxa	Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa:	dg., 04/08/2013 - 02:00

Descripció

Restes d'antic forn de calç situat al cim de la Serra, prop del Coll de Mata. Es tracta d'un forn amb la caixa semisoterrada de planta circular. Dins de la caixa, s'aixeca per tot el voltant una gruixuda paret feta de pedres en sec amb la cara bona a plom i juntes fetes amb fang d'argila. El mur de la caixa s'aixeca uns tres metres d'alçada pels sectors de llevant, nord i ponent. El sector de migdia, on presumiblement es trobava la boca, ha desaparegut i es troba ocupat per la vegetació. No s'observen restes d'una possible volta superior, per la qual cosa es pot pensar que la volta era feta amb les mateixes pedres de calç cobertes amb un capell, fet d'una enfangada de calç espessa, que desapareixia un cop s'havia acabat la cuita.

Història

Almenys des del segle XIV es troben documents que ens informen de l'explotació de la pedra calcària dels voltants de Vilanova d'Espoia als forns de calç. Tradicionalment els forns havien estat itinerants i consistien en una caixa excavada que es feia al mig del bosc, proper a la pedra i a la fusta per evitar el transport. Al cap d'uns anys quan s'esgotaven els recursos de l'entorn el forn s'abandonava. A començaments del segle XX es va optar per fer forns fixos, acompanyats d'una caseta o barraca al costat destinada a protegir els fogots o grapats de fusta de la pluja i deixar un espai pels treballadors. A mitjans del segle XX es comptaven sis forns de calç als entorns d'Espoia: el del Cabreta o de la carretera (fitxa 115), el del Tino (fitxa 112), el Nou o de Cal Pep de la Jana (fitxa 114), el del Calciner, avui desaparegut, el del Carrascle, també desaparegut, i el de Ginolles, aquest darrer en terme de Mediona però treballat per gent d'Espoia. El forn del Manou, per ser propietat de la casa del Manou, no tenia nom concret i era associat al de Cal Tino. Les darreres produccions han estat estimades en un miler de tones anyals de pedra cuita o calç viva, en terròs, per a ésser apagada mitjançant l'addició d'aigua. El treball als forns era molt feixuc. Primer s'havia d'arrencar la pedra carregar el forn apilant les pedres. Després calia cobrir-lo de pedra i fang. En paral·lel era necessari haver tallat molta llenya i apilar-la en fogots. Un cop encès calia mantenir el foc viu durant set o vuit dies dia i nit. Aquesta feina era realitzada per tres homes que s'anaven tornant cada dues hores. Després calia refredar la pedra de calç i carregar-la en carruatges. El destí acostumava a ser la construcció i les adobaries d'Igualada, que per blanquejar la pell empraven la calç. També era un element imprescindible per a la fabricació de paper, amb l'objectiu de blanquejar i desinfectar la matèria prima. Pels habitants de Vilanova d'Espoia, el treball als forns de calç era complementari al de les feines agrícoles. Fins a finals de la dècada del 1950 estigueren en funcionament els diversos forns. El darrer forn en tancar va ser el del Calciner. Aquest forn era propietat de la casa de Cal Manou, que explotava juntament amb el forn del Coll de Mata. Va trobar-se en actiu fins a la dècada del 1950, moment en que l'activitat de la calç va ser abandonada pels de la casa.

Bibliografia

RIBA GABARRÓ, J. (1988) "La Torre de Claramunt" a Història de l'Anoia. Vol I. Ed. Parcir. Manresa. pàg 297-319.

